

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaeldbaer van vier tot vier maanden.

Voor de Stad. fr. 4-50
Voor den buiten. „ 4-75
Voor 't vreemde. „ 2-25
Per maend voor de stad alleen. . . 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 10 centim den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 15 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtory toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

De Konvoojen met een geteekent, zyn Expresstreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen. 5-00 8-55**
Brussel, langs Denderleeuw. . . 7-00 11-45 2-20 5-00 7-40
Mechelen, Antwerpen. 5-00 8-55** 11-45 2-20 5-20 7-40** Mechel.
Lier. 5-00 2-20
Dendermonde. 5-00 7-00 8-55** 11-45 2-20 5-00
Aelst. 7-00 11-45 2-20 5-00 7-40

Lokeren. 5-00 7-00 11-45 5-00
Nin., Geerardshb. Less., Aeth. 7-00 1-23 langs Doornik. 5-00
Brugge, Oostende. 6-15 9-15 1-50 4-55* 6-55
Kortryk, Moskr., Doorn., Ryss. 6-00 9-20 1-25 4-40 7-10
Douai, Atrecht, Amiens, Parys. 6-00 9-20* 1-25** 4-40
Kales. 6-00* 9-20 7-10**
Bergen, Quievrain. 7-00 1-23 langs Doornik. 5-00
Manage, Charleroi, Namen. . . 7-00 1-23 langs Doornik. 5-00
Leuven, Thienen, Luik, Verv. 5-00 8-55* 11-45 2-20 5-00 Thien. 7-00**

Landen. 5-00 8-55* 11-45 2-20
Keulen, Aken. 8-55 11-53 Aken 7-40*
Glab., Duss., Cref. Ruhrort. . 8-55*

AUDENAERDE.

Van Gent naer Audenaerde. . . 9-25 2-25 7-45
Van Audenaerde naer Gent. . . 7-20 12-15 6-00

LAND VAN WAES.

Van Gent naer Antwerpen. . . 6-20 9-00** 10-20 2-50** 5-50
Van Antwerpen naer Gent. . . 6-56 8-50** 1-50 2-50** 6-00

BERIGT.

Het verschynen van het WERKVERBOND eenmael in de week, is onvoldoende ter verdediging van de algemeene belangen der neering- en stieldoende standen. De mededeeling van de nieuwstydingen, zoo wel voor binnen- als buitenlandse zaken, kan niet op den zelfden voet geschieden gelyk by de andere vlaemsche bladen, en dit gebrek noodzaekt menigeen onzer lezers, de wysheid der Stad Gent te raedplegen, en dit diepdenkend en edel nieuwsblad, in het weinig gezochte gezelschap van ons blad te brengen: somtyds ligt het WERKVERBOND er boven op en dit is afschuwelyk.

Om dit groot ongemak voor de liberale zweetdarm van de Stad Gent te vermijden, denkt het WERKVERBOND DRYMAEL IN DE WEEK TE VERSCHYNYN, iets dat meer dan voldoende is, om alle nieuwstydingen en al dezelfde prietpraet, benevens de andere bladen van Gent, op te geven. Voor wat de zaken van het gemeente-bestuer betreft, daer aen zult gy niet te lyden hebben, wy hebben altoos het eerste nieuws.

Wy willen daerby onze lezers het vel niet afstroopen; het gazetten-schryven voor ons is geene kwestie van geld. Wy zyn daer omtrent in den zelfden toestand geplaatst als de Stad Gent. Zy dient hare vier honderd geabonneerden, voor de friem: de kontribuableen alleen betalen; by ons lezers zyn het de werklieden die door de pennink van den arbeid het zelfde effekt maken, met het eenige en groote verschil dat wy Vlamingen; zyn en niet gelyk de Stad Gent onze vlaemsche grondbeginselen ter zyde werpen, om aen onze lezers verfranschte « pap mé haring » en vergulde pillen tegen de buiktrekking op te dienen.

Dus, verschrikt n niet, goede lieden, wy zullen u 's jaerlyks voor geene 16 francs snuif in de oogen werpen, om u te doen gelooven dat men nooit beter den wierrook kan verbranden als voor de mannen die u by den baerd leiden, gelyk de geestryke Stad Gent, die met zoo veel slimheid u dit geld uit den zak weet te halen; neen,

voor de drymael in de week dat ons blad zynen neus in het volk zal draeijen, zult gy niet meer betalen als 10 francs, voor een geheelen jaergang, 2-60 voor dry maenden en 90 cent. voor een maend; voor den buiten het briefpost meer. Daerby zullen wy nog alles inspannen, en met uwe hanskens zoodanig uitrekken, om in het vervolg er nog premien by te geven, aen degenen, die ons papierken en onze syssereijen een jaer voor op zullen betalen. Dat zal een ander paer mouwen zyn, hein?

Al die mée doet, langs hier? schryf het maer, of laet het maer weten: maer zeg het toch niet op het stadhuis, want gy weet, het zou er stinken?

STAETKUNDIG OVERZICHT.

GENT, 23 FEBRUARY 1861.

VRANKRYK. — Het fransch keizerryk is sterk door twee groote middelen, door Louis Napoleon met slimheid en list waergenomen; eerstens: de Nationale leeningen; tweedens: het omloopen in alle rigtingen der vlugschriften. De eerste dier beide hefboomen der fransche maetschappy, heeft zyne vertakking in alle standen; by de grooten zoo wel als by de kleinen en loopt af tot in den nederigsten toestand, om zonder onderscheid, al de belangen saem te ketenen: van ryke, van invloed hebbende, van getitelde, adel en burger tot aen de dienstmeid, de stalknecht, de schoenen kuisscher, zyn in het heiligdom der nationale leeningen ingewikkeld en vertegenwoordigen den geldelyken toestand van het keizerryk, van het prachtig paleis tot in de schamele hut van den landploeger, van den grooten financier, tot de geringste kommies, van de nyveraer tot den werkmán, zy zyn allen door regtstreeksche belangen, als een geheel aen het behoud van het keizerlyk goevernement saem geriveerd. De keizer is in bezit, of beter gezeid, de eenige vertegenwoordiger in Vrankryk van den algemeenen spaerpot. De tweede middel, het

vlugschrift, is de agent of de bode, die langzaam naer beraden het laken opligt welke de keizerlyke ontwerpen ontsluijere; zy werpen een gedachte in de menigte, dier er zich op neerstort lyk de wolf op zyne prooi. De betaelde gazetten en de geheime politie mannen, ontleiden, verriyken, bewierooken dit gedacht, en als de openbare denkwyze gepeild is, men gaet wat verder tot het algemeen plan over of men weérhoud zich tydelyk ingevolge den goeden of slechten indruk. Zoo zagen wy de vlugschriften met snelheid op elkander volgen. Vooral in een dier geschriften geteekend About, werd het plan aengeraekt van met den Paus gedaen te maken, hem van Roomen naer Jerusalem over te voeren en hem in de woestyn te laten prediken; als zynde de eenige en natuerlyke zetelplaats van het hoofd der Roomsche Kerk, by het graf van den Godelyken Verlosser. Het vooruitzetten dezer bewering om de openbare opinie te onderzoeken en heden dat men verzekerd is, zonder gevaer het voorstel te mogen vernieuwen, zeggen wy beslissen zien wy van hoogerhand, van aen den trap van den troon over de zelfde kwestie een tweede schrift voor den dag komen, bereid door Laguerronnière, die achter Pius IX, de grootste bewyzen van eerbied te hebben bewezen, en hem volop in de zeem gedraeid te hebben, rond uit beslist dat de regering van den Paus ten einde is voor Europa; dat Azia de wieg van het Kristendom, het deel van de wereld is alwaar de tydelijke en geestelyke magt van den Paus, aen het menschedom wezentlyke diensten zal kunnen bewyzen. Het is daer dat zyne wereldlyke magt het sterkste zal wezen, tegen den invloed van Rusland, het brutaal geweld der Turken en de listen en lagen van Jonh Bull.

Wy zien dus dat het wereldlyk vermogen van den paus, stryd met de grondbeginselen van het kristen geloof volgens de plaats waer hy zeteld. In Europa, is dit vermogen slecht, onbestaenbaer, in Syrie goed, zelfs noodig. In Syr ie zal de Paus een leger, en staten hebben men zal hem in alles nast de geestelyke, ook eene tydelijke en wereldlyke magt toekennen, hy zal aerd-

KAREL DE STOUTE,

DOOR WALTER SCOTT,

VERTALING VAN GUSTAEF BRAEM.

1.^e DEEL. — 2.^e KAPITTEL.

2.^e Vervoly.

Na dit bedroevend toneel aenschouwd te hebben, voor zooveel het de verduisterde lucht toeliet, zegde de jonge reiziger:

— Indien ik in een ander land ware, zou ik zeggen, dat het onweder overgaet. Maer het ware eene stouthed van hetgeen ons in eene dergelyke wilde streek te verwachten staet, te willen voorzeggen. Indien de kwelgeest van Pilatus inderdaed de oorzaak van het onweder is, dan schynt het gehuil van den wind, die wy slechts nog in de verte hooren, aentewyzen, dat hy naer zyne strafplaats is teruggekeerd. Het voetpad is geheel en al verdwenen; maer in dien afgrond ontdekt ik er de voortzetting van. Met uwe toestemming zou ik gelooven vader, dat, het my mogelyk zou zyn my van deze rotsen te laten afdaelen tot dat ik in het zicht kome van de woning waervan Antonio daer zooveen heeft gesproken. Indien deze woning bestaet moet er een middel bestaen omdezelve te bereiken, en indien het my onmogelyk is den weg te ontdekken dan zou ik ten minsten een teeken kunnen doen aen diegene die in het omliggende van Geierstein woonen en van hen aldus een gids of al andere hulp bekomen.

— Ik kan u niet toelaten uw leven aldus te wagen, antwoordde de vader. Dat deze jongeling het doe indien hy kan of wilt, hy is in de bergen geboren en mag op myne milde belooning rekenen. Maer Antonio weigerde volstrekt den voorstel.

— Ik ben in het gebergte geboren, zegde hy, maer ben geen gemisenjager. Ik kan niet zwaals een vogel van de eene rots op de andere vliegen. Myn leven is my meer weerd dan al het goud van de wereld.

— En dat God u behoede voor de gelegenheid die my het eene boven het andere zou doen achten, antwoordde signor Philipson, ga dan myn zoon ik volg u.

— Neen vader, zegde de jongeling, gy zult my niet volgen, is het dan niet genoeg dat er eene van ons zyn leven wagge en daer het myne het

minste kostbaer is, zoo zal ik de onderneming doen.

— Neen, Arthur, antwoordde de vader op eenen besluitenden toon. Neen, myn zoon, ik heb vele verliezen overleefd, het uwe zou het myne te weeg brengen.

— Ik vrees niet, myn vader, voor den goeden uitslag dezer stoute onderneming indien ik ze alleen mag doen. Maer ik kan zulk eene gevaervolle taek niet aenvangen, indien gy my uwe hulp wilt verleen. Terwy ik een stap vooruit zou zetten, zou ik altoos omzien, om te zien of gy het punt bereikt hebt dat ik verlaten heb. Denk dan, vader, dat myne dood slechts dat van een wezen zou zyn dat op staenden voet vergeten wordt. Maer indien er u, myn vader een ongeluk moest overkomen, denk dan aen de gevolgen uwer dood!

— Gy hebt gelyk, myn zoon, er zyn nog banden die my aen het leven vasthechten, al moest ik nog al hetgeen wat ik het liefste op aerde bezit, verliezen. Dat de heilige maegd u bescherme, myn zoon; uwe beenen zyn jong, uwe handen kloek, uwe beklimming van den Snowdon, een der verhevenste bergen van het land van Wallis, is niet vruchteloos geweest. Herinnert u dat er een man is, die, indien hy u verloren heeft, maer eene pligt meer op aerde te volbrengen heeft, en die na dezelfde volbragt te hebben, niet lang meer zal vertoeven u te volgen.

Arthur bereidde zich tot zyne onderneming, hy ontdeed zich van zynen zwaren mantel, welke nu toeliet zyne welgemaekte leden, welke met een overkleed van grys laken waren bedekt, te bewonderen. Toen hy zich omkeerde om zyn vader misschien het laetste vaerwel te zeggen, verloor dezen laetsten den moed en kwam op zyn eerste besluit terug. Hy weigerde hem de toestemming om zynen togt te beginnen en bevoel hem op eenen strengen toon van by hem te blyven. Maer Arthur had, zonder naer het verbot te luisteren, zyne stoute onderneming reeds begonnen. Hy liet zich, by middel der struikgewassen die aen de splitsen der rotsen groeiden, van de verhevenheid, waer zy zich bevonden, af dalen en bereikte aldus eene kleine plaats, waer hy zich verder zou kunnen laten afzakken hebben om aldus in de mogelykheid te komen om van eene der inwooners van het slot, waervan Antonio gesproken had, bemerkt te worden.

Terwy hy aldus zyn stout voornemen ten uitvoer bragt, scheen zynen toestand zeer gevaerlyk en kon den betaelden gids nauwelyks den adem halen. De rots langs waer hy zich liet af dalen, scheen in de verte zoodanig smal dat men dezelfde byna geheel en al uit het zicht verloor, terwy hy gedurig zynen togt voortzette, dan zyne blikken naer de rotsen wendende,

dan naer omhoog, maer nooit naer den gapenden afgrond, uit vrees dat het enige verwarringen in zyn hoofd zou te weeg gebragt hebben. In het oog van zynen vader of van Antonio, die zynen voortgang naspourden, scheen zynen togt min aen die van een man die op de gewoone wyze voortuitgaet en waervan den tred verzekerd is, dan aen die van een kruipdier dat zich aen een muur vasthecht en waervan men gemakkelijk de kleinste bewegingen, waarmede het zicht vasthecht, bemerken kan. Den bedroefden vader beklagde het zich bitterlyk van byzyn eerste besluit niet gebleven te zyn, het is te zeggen, van naer de herberg terug te keeren, waer zy den vorigen nacht hadden doorgebragt hoe gevaerlyk dezen terugtogt ook zyn kon, hy zou dan ten minsten het lot van zynen dierbaren zoon gedeelt hebben.

Arthur had al zynen moed verzamelt om zyne moeilijke taek te volbrengen. Hy vreesde van zich een enkelen oogenblik aen die gedachten over te leveren, welke een opregt gevaer vermeerderen. Hy trachtte dus hetzelfde door de rede die den besten onderstand van den waren moed is, te verminderen. Dit kleine pad is smal, zegde hy tot zich zelf, maer toch breed genoeg voor my. Deze rotsputen en splitsingen zyn klein en wyd van elkander gelegen maer de eene zullen tot steun aen myne voeten dienen, terwy de andere door myne handen zullen benuttigd worden, zoo zal ik zeer gemakkelijk mynen togt kunnen voortzetten. Myn behoud hangt dus van myn eigen af. Wat geeft het my dat ik my op den boord van den afgrond bevinde, indien ik maer met volherding vooruitreed en dat ik alle voordeelen benuttige? Den dapperen jongeling zette aldus voet voor voet zynen togt voort, de uitgestrektheid en waarheid van het gevaer, volgens het goed oordeel, berekende en ondersteund door het gedacht dat het de eerste mael niet was dat hy zich in het midden der rotsen bevond. Eindelyk bereikte hy een punt waer eene rots een zekeren uitsprong maakte die hy reeds van op de verhevenheid waerop hy zich eerst bevonden had, bemerkt had. Het was dan het benauwlykste oogenblik zynar onderneming, maer het was ook den gevaerlyksten. Deze uitspringende rots hangde meer dan zes voet over den stroom die Arthur, met een gerucht gelyk aen den donder op meer dan vyftig voeten afstand onder zyne voeten hoorde vloeien. Hy onderzocht dit punt met dubbele zorg en bemerkte hebbende dat er van alle struikgewassen in groeiden, zoo besloot hy dat de instorting zich niet verder uitstrekke en dat indien hy kon vooruitgaen, hy er de voortzetting van den weg, die door een der phenomenen der natuer verdweenen was, vinden zou. Maer deze uitspringende rots stelde den reiziger in de

sehen souverain zyn, God wil het zoo, in Asia, in Europa kon hy het niet gedoogen. En al zulke gedroegte-lyke voorwendzelen, vliegen maer rond in het volk en worden met drift gelezen. De keizer laet genoeg zien dat hy de meester in Europa wil spelen, en zoowel voor het geweten als voor het burgerlyk en politiek leven, zoo wel voor de ziel als voor het lichaam geene magt naest de zyne wilt dulden. Zyn oom, Napoleon I, was meer gedoozzaam; hy sprak tot Puis VII: « Het gebied der aerde en al wat ik met de handen kan vast nemen, aen my. Aen my al wat bestaet, het bezit der brutale magt, het vel, het vleesch van het volk; aen u het overige, aen u den Hemel. » Als Pier-Jan Klaes, met zyn wyf over het deelen van het broodjen twisten, zei hy: *Aen my de kruim en de korst, aen u het overige.*

ITAELJEN. — De koning Victor-Emmanuel, is in het Turyner parlement, ook zyne tronzede komen afduwen. Geheel dit discours dat en enkelglanst door hoogdravende worden kan aen de fransche blague niets meer ontleenen. Even veel vryheid, even veel regt, even zoo veel trouw in het politiek leven, met een woord beloften en vleijeryen genoeg, voor een ieder, balzem en olyf-olie gemengd met de geestdrift van de soldaet, dit alles overgoten met hardvollen toejuichingen van aenhangers, gunstelingen en plaetsen zwemmers; maer voor het itaeljaensche volk, verschillig van zeden en wetten, wat zal er voor hun uit voort vloeijen, iets zoo gelyk in vrangkryk, vryheid en politieke eerlykheid, met het woort, onderdrukking en slaverny met de daed, « gy zult waken zegt hy dat de staatkundige eenheid niet verbroken woorden » in andere woorden, gy zult waken dat de Piemont Itaelje blyve en dat alles in de handen van deszelfs goevernement gecentraliseert worde, stelsel dat men de grootste tyraen van ons eeuw! mag noemen.

Welk een goevernement in België!

De klas die in het land het meest by den neus geleid wordt, zyn de kiezers. De kiezers, by de mannen die den staet exploiteren, zyn de domste menschen onder allen; of zy zyn onnoozel of zot; men zou hen dienen in de keef te doen loopen of in de yzeren muut steken, zoo denken onze regeerders, te Brussel, lyk te Gent, lyk overal op geheel den Belgischen bodem. De kiezers zyn de brug, waerover de spekulaters, maraudeurs en escrocs der finantieele wereld, in het paladium van den goudklomp geraken om hunne industrie onder de bescherming der regerende magt strafloos ten uitvoer te brengen. En die domme menschen, die zich verhaesten om hun briefken in de stembus te dompelen, zyn in de gedachte dat zy voor liberale verdedigers stemmen, die de algemeene belangen boven hunne eigene zaken stellen, en zich stipt aen de beloften van hier of daer een liberael programma zullen gedragen. Zy denken dat zy hunne stem geven aen mannen die het licht beminnen, die vereischen kennen der volksnoodwendigheden, zich zullen houden in der wyze om aen de hoop der menigte, en aen den inhoud van hun mandaet, als man, als volksgekozene te beantwoorden, zy denken dat zy voor zulke liefhebbers hunne keus op het papier stellen, als zy met de daed, niets anders vooruitsteken als finantiemannen, die eerst en voor al hunne eigene zaken zoeken klaer te brengen en langs hier en langs daer al wat mee smullen aen den fameuzen pudding, welke men het budjet noemt. Het geeft hun weinig hoe dat de burgery er uitspringt: gestroopt, gepluimd, verpletterd onder pachten en lasten, wat raakt het hen, dat de burger, zyn zweet verspeelt, zich maertelt aen 't vroeten om dit monster te spyzen, dat wy 's ryks schatkist heeten, en in wiens gapende muil patenten en kontributie jaer uit jaer in, en altyd met meer woede samen vloeijen, doch niet kunnen verzaden. Wat raakt het hun, als zy maer aen de eijeren van het monster, kunnen mee genieten, dat de penningen verkwest, verspild,

onmogelykheid er onder of rond te gaen en daer zy zich verscheidene voeten boven de plaets waer Arthur stond, bevond, zoo was het niet al te gemakkelijk om dezelve te bestygen. Dit was nogtans het besluit dat hy nam want hy aenzag dit middel als het laatste om het einde der hinderpalen welke hy in zyne ontdekking ontmoet had, te overwinnen.

Een boom groeide er juist nevens, hy klom er op en liet zich by middel der takken op de rots vallen. Maer nauwelyks had hy er den voet op gezet, nauwelyks had hy zich kunnen gelukwenschen toen hy in het midden der bosschen de sombere pinen van Geierstein, en een rook, die zich in de wolken verloor en aldus eene woning vermoeden liet, bemerkte had of hy gevoelde de rotsblok onder zyne voeten beven en stillekens naer over vallen. Aen een punt van den berg vastgehecht zynde, zoo had dezen rotsblok wederstand aen de aerdheving geboden, maer hy had het evenwigt verloren en de flauwe drukking van den jongeling was genoeg om zyne afbraek te weeg te brengen. Arthur, in dezen moeijelyken toestand en door een dezer gedachten die u alles tot een redmiddel doet aennemen, sprong op den boom, die hem tot hulp had gedient om deze rots te bereiken en keerde zich om ten einde den grooten rotsblok, die hy kwam te verlaten, te zien vallen. Den blok wankelde twee of dry maal even als om de zyde te kiezen alwaer hy neerstorten zou; en indien hy regtuit had moeten vallen zou hy den boom, waerop den jongeling zich bevond, verbryzeld en in den stroom medegesleept hebben. Na eenige oogenblikken onzekerheid had de helling al vooren plaets. De verschrikkelijke grooten blok, die ten minsten honderd duizend kilogrammen wegen moest viel en verbryzeld al de boomen en gewassen die hy ontmoette en stortte eindelyk in den stroom met een gerucht, gelyk aen dit der losbranding van een hondertal stukken kanot, neer. Dit gerucht wordt door de eeho, van berg tot berg, van rots tot rots herhaeld en eindigde slechts aen de sneeuwbergen welke het, in hunne majestatische eenzaamheid, gevoelloos voor de geruchten der aerde aenhoorden zonder eene stem te vinden om er op te antwoorden.

Wat moesten dan de gedachten van den vader zyn die de nederstorting van deze verschrikkelijke massa had gezien en die niet wist of zy zyn zoon had medegesleept. Zyne eerste beweging was van naer den afgrond te loopen, ten einde er zich te laten in afdalen, zooals zyn zoon Arthur het had gedaen; en wanneer Antonio hem met geweld terug hield, keerde hy zich om en brulde als een beer aen wien men zyne jongen ontroofd.

— Laet my, laegen beer! riep hy uit of ik dood u op staenden voet!

— Helas! riep den armen gids uit, terwyl hy zich voor hem op de

ontvreemd worden. Zy zyn wel liberalen, ziet gy, onnoozele kuifels van kiezers, het kind moet eenen naem hebben, maer tusschen dit wordeken en de kans van mee te parten, ligt de man van het leudjen.

Zoo dan O! simpele, stemgerigtiden! wanneer gy denkt dat gy hier in een land zyt, alwaer de volksvertegenwoordigers gekozen worden om de algemeene intresten der natie te behartigen, in een land alwaer het geld der kontribubelen, met regteverdigheid en bezorgdheid geadministreed wordt, laet om de liefde van God, die dwaze droom varen; gy zyt hier in een land van finantien, met mannen van finantien, onder een stelsel — een vuil stelsel — van finantien en al de zorg der regering is toegewyd aen finantieele berekeningen: Het geld der kontribubelen wint oneindig in de hand van mynheer Rogier, Frère en tutti quanti: Oordeelt als gy 't verkiest; wy nemen de cyfers over, van den ekonomist M. Haeck, welker opgaven men niet zal of kan betwisten.

Sints tien jaren is het omlopende kapitaal der nationale bank te Brussel zetelende, geschat op een midden-cyfer van 165 miljoen 852 duizend 800 francs. Dit kapitaal is gestort als volgt:

« Van 18 miljoen 662 duizend, 800 francs, behoorde tot de aktionarissen; en 147 miljoen, 300 duizend francs, alzo maer gegeven door Rogier, van de penningen des lands. »

Wanneer men een zoogroot kapitaal, door onze verlosser, aen een bankhuis, ziet in den handel geven, met het voorwendsel van handel en nyverheid te bevoordeelingen, is men natuerlyk geneigd, om eens het resultaat in te zien door dit kapitaal verwezentlykt. Men wilt zien in hoe verre het algemeene best, voor handel en nyverheid, er is aen bevoordeeld geworden en wat zien wy? Wy zien iet, kiezers, daer het oog, het verstand, en de goede zin op stil staet; wy zien iet waervan wy de effronterie niet begripen. Trekt uw oogen open, steekt uwe ooren uit, liberale kudde, die men naer de stembus zweept, luistert, waertoe men uw geld gebruikt.

Het kapitaal van 165 miljoen 852 duizend 800 francs, gedurende deze tien laatste jaren, heeft eene winst opgeleverd van 25 miljoen, 427 duizend 155 francs.

De staet die voor zyn deel aen het kapitaal 147 miljoen 300 duizend francs heeft gegeven, is in den bilan van dezesien jaren aengeteekend, voor een cyfer ontvangen te hebben aen winst, van 2 miljoen 469 duizend 774 francs of 2 ten honderde 'sjaers van het kapitaal.

De aktionarissen die slechts 18 miljoen 552 duizend 800 francs gestort hebben, gaen met het bagatelken weg van het verschil tusschen 25,427,155 en 2,469,774, zynde dus een zuiver profytjen van 22 miljoen 958 duizend 381 francs, of 13 ten honderde; dat is te zeggen 13 fr. 'sjaers van 100 francs, als het geld van den staet door M. Rogier en consorten aen de kapitalisten geven 2 francs per 100 francs opbrengt,

Dat hoopken spekulaters in finantien: de ministers, representanten en senaatsheeren enz. nemen 147,300,000 uit den zak der kontribubelen, om er in den handel met te trafiekeren, en aen den staet 2 francs voor 100 francs 'sjaers te betalen als zy aen ieder 100 francs 13 francs winnen.

Men verstaet, indien het geld der belastingschuldigen, voor zyn geëvenredigde deel aen de winst van het kapitaal genot gelyk het regt het wilt, dan zou den staet voor de 10 jaren eene som opstryken van 22 miljoen 609 duizend 525 francs en het cyfer gestort der aktionarissen eene som van 2 miljoen, 847 duizend en 830 francs. De Staet is dus op tien jaer door de heerën kapitalisten, ministers aen het hoofd, van eene som ontfutseld van 20 miljoen, 139 duizend en 551 francs.

Wat zegt gy daer van liberale kiezers? Vraag het eens aen de *Journal de Gand*, de zon van 't stadhuis, met zyne twee satelliten, die aen Rogier zulkdanige oppositie maken, om u by den neus te krygen.

En gy burgery die buiten het koorden van ministers, gouverneurs, borgemeesters en schepenen leeft, die ook tot de stembus zult geroepen worden om mynheer Rogier, met geheel de fransche klik aen het roer te houden; wat zegt gy daer van? men neemt u 2 miljoen 'sjaers uit uwen zak om eenige finantie-mannen te vetten aen groote intresten, even als of er niets anders te doen waren.

knien wierp, ik ook heb een vader!

Dezen oproep tot de natuer rakte het hert van den reiziger, hy liet den jongeling los en de oogen ten hemel slaenden terwyl hy zyne handen uitstak, riep hy op 'enen bevreesden en bedroefden toon uit! *fat voluntas tua!* het was myne laatste hoop; het duerbaerste der kinderen, en ik zie reeds in de verte de roofvogels welke hunnen honger met zyne overblyfsels zullen stillen! Maer ik zal hem nog eens terug zien, voor de ongelukkige vader voort terwyl de gieren boven zyn hoofd rondvlogen; ik zal mynen Arthur terug zien vooraleer hy door de arend en den wolf verslindt wordt. Ik zal al zyne overblyfselen terug zien; weerhoud my niet, blyf hier en dat uwe blikken my volgen. Indien ik verongeluk zult gy het toegezeld pakket uit myne valies nemen en aen den persoon overhandigen, wiens adres gy er op lezen zult; in myne beurs zult gy geld genoeg vinden om my en myn zoon ordentelyk te doen begraven. Er zal u dan nog eene goede belooening overblyven voor uwe reis.

— Den eerlyken Helvetiër, alhoewel van een zeker beperkt vernuft, zeer gevoelig en getrouw, herste in tranen los by het gezegde van den ouden reiziger. Nogtans bevreesd van hem te vergrammen zag hy hem toebereiden om zich naer den afgrond te begeven, waer Arthur zyn leven scheen geëindigd te hebben en waer de vader uit vaderlyke teederheid zyn lot wilde deelen.

Eensklaps hoorde men van het punt waer dezen rotsblok onder den voetstap van Arthur was neergestort, de heesche toonen van een der hoorns van den *Urus* of wild rendier van Zwitserland en welke in de oude tyden aen deze bergbewoners het teken van den aenval gaven of welde die hen in oorlogstyden dienden om alle oorlogsmuziek te vervangen.

— Hoor! signor, hoor! riep de Grauwunderlander uit, het is een teken van Geierstein. Binnen weinige oogenblikken zal er ons iemand ter hulp komen en ons den weg aenwyzen om uwen zoon te vervoegen. Maer, ziet! ziet dien boom die men in het midden van den mist ontdekt! Sint Antonio bescherm my! ik zie er een wit punt blinken. Het is juist achter de plaets waer de rots in den stroom is gestort.

De vader wilde zyne blikken op het aangewezen punt slaen, maer zyne oogen vervulden zich met tranen en het was hem onmogelyk het voorwerp, dat hem door den gids werd aangewezen, te merken.

— Alles is vruchteloos, zegde hy terwyl hy zyn hoofd moedeloos op de borst liet zien, ik zal van hem niets meer dan levenslooze overblyfselen zien!

Welnu het patentenregt, zoo afschuwelyk om dat het voor al op den handel weegt, op den neringdoende en de werkman, brengt in de staets-kas by de 4 millioenen 'sjaers. De minister zou dan met de twee millioen aen de kapitaal-vreters ten buit gegeven, die schandelige impost op het zweet van den kleinen, met den helft kunnen verminderen.

Kiezers, denkt er aen! brandt wierook voor de mannen van vooruitgang, want zy hebben nog uw vel niet, doch, *schep courage, schep goeden moed en het zal wel gaen* » wy zyn nog aen het endeken niet.

Een arme sloor, minister!!!

Mynheer Rogier, de redder van Vlaenderen, de arme sloor, die voor al zyne moeite, al zyne hoofdrekningen « dagen zonder rust en nachten zonder slapen, » die voor al de beweging, de pyne, de last, de zorg, door hem gedragen om België, tot den hoogsten trap van bloei en welvaart te geleiden, en dat ja, zonder zelfbelang of eenigen schaduw van baetzucht, die arme sloor, ik herhael het, heeft zelfs geen oogenblik gedacht dat een appelken tegen den dorst, eene goede zaak is, als men ten einde de reis is. Weldra zal mynheer Rogier, zyne slaepmuts tot over de ooren mogen trekken, en goeden avond zeggen aen het schottelken; maer zie welke zyne domheid is geweest: sints dertig jaren dat de liberale *kneut* aen het koordeke trekt, heeft hy al die gelegenheden laten voorby gaen, om gelyk zyne mede makers, Kazal en consorten zich te verriken; met een woord: Rogier is aerm! Rogier bezit niets; het is den eenigsten minister die *er by heeft geleid*. — Wie zegt dat? antwoorde ik daer op, — wie zegt dat, dat de ministers er by leggen? — Het is een klein anekdotjen sprak hy weder, op die wyze eensklaps van toon veranderende: — Kort na de onwenteling van 1848, bevond ik my tot Parys om eens van naby al die groote mannen te zien, die aen Vrankryk het despotismus hebben voorbereid; — zie daer riep my eene stem, in wien ik een vriend erkende, — kwaemt gy vyf minuten vroeger, zoo zag gy hier uwen eersten minister Charles Rogier. — Tient! tient! zei ik met een fyn stemken, en wat komt hy hier doen? Is hy met eene diplomatieke kazak bekleed? — Neen, gy weet, hy u in België, zegt men dat monsieur Rogier aerm is, en dit is zoodanig verwonderings waerdig in een beschaefd land, en zoo eranorifiek voor een minister, dat monsieur Charles Rogier, de cretins van Belgenland, in dit zalig geloof wil bewaren; daerom wanneer hy eenige centen op zyde kan leggen, hy doet een reisje, naer Parys, tot het verrigten zynen zaken, zoowel dat hy op dit uer zich hier ter plaets bevindt en juist in de bank van Vrankryk was, om een depot van 100 duizend francs te doen, (1) toen ik er my bevond. Ik zag het met myne eigene oogen. — Arme jongen wat zal hy uitsteken eens dat hy zyn plaetseken verliest? Als het land hem niet ter hulp komt, zal hy moeten eindigen met zich by de karmelieten zonder schoenen of koussen, te enregimenteren! zyt gy dan minister van België! 't is lastig voor een franschman!

Versterkingen van Antwerpen.

In België zyn het vreemde ministers, die onbeschaemd met het land den spot dryven, in Vrankryk, mag er geen vremdeling zich verstouten van aengaende de instellingen des lands slechts eenige aanmerking te maken, dat is het verschil tusschen ons en onze zuiderburen.

Over eenige weken was Fialin de Persigny, eersten minister, verwonderd dat een vreemdeling in Vrankryk zich

(1) In 1847, kwam Rogier terug aen 't bestuer, dus een jaer nadien.

— Gy zult hem frisch en gezond terug zien; Sint Antonio wil het zoo. Ziet gy niet hoe dezen witten doek om en weer geslingerd wordt.

— Eenige overblyfselen zynner kleederen, welke my als herinnering aen zyn afschrikkelijc lot zullen overblyven. Myne oogen bemerken niets, zy hebben nogtans den val van myn huis gezien, ik zou willen dat de gieren van dit gebergte dezelve hadden uitgepikt.

— Maer zie nog! Dezen doek is aen geen gewas vastgehecht. Ik zie zeer wel dat hy op het einde van een stok is vastgemaakt en dat men er bewegingen links en rechts mede maakt. Het is uw zoon die u tekenen doet dat hy zich in veiligheid bevindt.

— En indien het zoo is, riep de reiziger uit terwyl hy zyne handen te samen voegde, dat God u zegene. Indien wy mynen zoon terugvinden, zal hy leven en dien oogenblik zal de schoonste myns levens zyn en gelukkig voor u Antonio!

— Al wat ik u vraag is van met geduld te wachten en niet doof by de goede raedgevingen te zyn en ik zal my genoeg beloofd achten voor myne diensten. Indien een jongeling de reizigers door hunne eigene koppigheid zou laten sterven, dit zou hem tot geene eer strekken. Want alles wel overzien, het is altoos de gids die er schande van haelt net, als of het in zyne magt ware den ouden Poncius te beletten de bergen in duisterheid te dompelen, de aerde van op de rotsen tot in het dal te zakken, of wel van een uitzinnige jongeling te beletten op een pad beloopt die maer zoo breed is als de lemmer van een mes.

De gids, zegde aldus al hetgeen hem in den kop kwam en hy zou nog lang op den zelfden toon kunnen voortgaen hebben want de signor Philippon, hoorde hem niet. Al zyne gedachten waren op het punt gevestigd dat door Antonio als de standplaets van zyn zoon, was aangewezen geworden. Eindelyk ontwaarde hy dezen witten doek en overtuigde zich dat hy door eene menschelyke kracht in beweging werd gebragt. Zich zoo snel aen de hoop overgeevende als of hy zich door de wanhoop had laten overmeesteren, bereidde hy zich om zynen zoon te vervoegen ten einde hem, indien het mogelyk was, te helpen eene veilige schuilplaets te zoeken. Maer de herhaelde beden van Antonio deden hem besluiten met geduld te wachten.

(Vervolg by naeste.)

Deze vertaling is het eigendom des Uitgevers.

dierf uitlaten op het goevernement van de keizer, en hy schreef aen de prefekt: « in heb bevelen gegeven om dien man onmiddelyk uit het ryk te verdryven » die vremdeling zoo beleefd behandeld was den opsteller van *le Courier du Dimanche*, en de rede was een artikel door hem over de instellingen van Frankryk.

Moet ons zalig goevernement aen het keizerryk een plezierken doen dan loopt het ver De Persigny voorby, want de kolonel Charas, had tegen onze instellingen niets geschreven, en nogtans werd hy op hooger bevel uit het land gedreven; doch als het ministers geldt die franschmans zyn, gelyk mynheer Kazal en Rogier, niet alleen mogen zy met het land den spot houden, zy mogen daerenboven zich boven de wet stellen, en de Grondwet eene doode letter maken, niemand zal een woordjen daer over spreken.

Mynheer de advokaet, minister of om beter te zeggen, mynheer Kazal, advokaet genoeg om minister van oorlog te spelen, beledigd al wat belg is, en wy zyn lafhartig genoeg om het te verdragen. Men heeft hem gezien in de kamers de volksvertegenwoordigers in tweegevecht beroepen; men heeft hem den geeselaar der vrouwen den bloedhond Hynau zien beschermen, en zonder magt of titels, in eene onwettelyke aenhouding, de persoonelyke vryheid door de Grondwet gewaerborgd, zien overtreden; hy heeft de garde-civiek bespot en doen bespotten door Delannoy en Alvin, 'en de koning die zoo gemakkelyk het uitdrijven van Charras, bekrachtigd laet mynheer Kazal geworden; en als Kazal ons zal doen dansen lyk marionnetten, misschien zal de koning er nog geen kwaed in zien, zoodanig is de vriendschap.

Thans behouden de dagbladeren eenen volledigen akt van beschuldiging tegen mynheer Kazal. De advokaet minister zou by de versterking van Antwerpen op eene schandalige wyze het geld van het land gaspilleren; reeds zouden er millioenen gaen vliegen zyn zonder iet van nut verwezentlyk te hebben. De werken zouden aen een vast plan ontbreken; er zou noch eenheid, noch goede zin in den aenleg der gevrochten te zien zyn. Groote sommen zyn verspeelt in het aankopen van eigendommen; de huizen zyn ten gronden geworpen; de aerde werken begonnen dan weder onderbroken en verlaten, om andere alignementen te nemen, nieuwe eigendommen in te koopen en van her te beginnen, zonder te weten waer naer toe « de advokaet minister, zeggen zy » gaspilleerd het geld der kontribuablelen met eene gulheid en eenen *sans façon* welke men echt *liberael* mag noemen. Nogtans « zeggen zy » het is niet mogelijk dat de koning de advokaet minister niet in beschuldiging stelle, een onderzoek is onvermydelyk geworden; en wat is het antwoord aen de dagbladeren, die zeggen dat Kazal met de vingeren in de zakken van den burger zit! de *Moniteur*, om beter te zeggen, Kazal zelve, geeft eenige bedaar pillen, en doet tegen de beschuldiging protesteren.

Het is zoo niet mynheeren, franskiljons; dat het zyn moet, protestatien zyn van weinig effekt, want altyd in zulke omstandigheden zyn zy het werk van medepligtigen, of het resultaat of van gunst, of van beloften, of van dwangbevelen. Het is een onderzoek vry en onafhankelyk, dat er zou moeten plaats hebben; een onderzoek die de waarheid durft bestatigen en den advok.-minister op zyne duimen kloppen.

Wat moet het land weten? « Of de minister Kazal het geld gegaspilleerd heeft ja, of neen! 't is al. »

Men krygt hier aengaende aerdige vermoedens, wanneer men de aeneenschakkeling na gaet, waer aen de onderneming pas geeft. Wy kennen niet teenemaal de klauwen van het bestek, doch welkdanig zy mogen wezen, er moet over het geheel eene duperie bestaan, voorop berekend.

Het zou goed zyn te weten, uit welke oorzaak de soldaten der ligne regimenten de aerdewerkers in zoo groot getal vervangen: er moet hier toe een bepaeld en onveranderlyk cyfer zyn, of het is niet mogelyk, als er geene duperie bestaat, dat de ondernemer een redelyk bestek kan maken; of hy moet bedriegen, hedrogen worden of met de bedriegers samenspannen « in partibus. » 'T en kan niet anders.

Sints tien jaren dat men in Frankryk onafgebroken met talryke groote werken, voor kanalen en yzeren spoorwegen bezig is, zyn de aerdewerkers aen eenen dagloone geklommen die niet minder gaet als fr. 3-50, 4-00 en somtyds fr. 4-50, en nog zyn zy moeijelyk om krygen.

De advokaet minister en de ondernemer wisten beter als iemand, dat het niet mogelyk was, by de aerde werken van Antwerpen werklieden aen fr. 2-50 daegs te verkrygen, en dat zyn met dit cyfer zonder volk zouden gezeten hebben. Hoe is het mogelyk dat zy dan in de bestekken dit cyfer van fr. 2-50 als daghuur hebben opgenomen? Aen gelyken loon zullen de aerdewerkers naer Frankryk gaen, het leven is er beter koop, het voedsel krachtiger en de lucht gesteldheid gezonder dan in Antwerpen. Welke is de oorzaak van eene zoo groote ongerymdheid?

De openbare werken, in staet, provincie of gemeente, te Brussel lyk te Gent, zyn door een stelsel beheerscht waer voor wy een woord zouden moeten gebruiken dat veel gelykheid heeft met *anexeren*. Als men ondernemer is om niet geruineerd te worden moet men van de klik zyn, daer buiten is er niets als moeijelykheid en ruzie.

Men verstaet indien de ondernemer der versterkingen van Antwerpen, niet een « liberael » ware, Kazal zou het gebrek aen aerdewerkers niet met lignie troepen vervangen, en dan stond de entrepreneur het manneken voor 't kanneken. Hy zou het werk niet kunnen voortzetten, processen te gemoet komen en eindelyk met ydele zakken moeten wegloopen. Op die wyze is de onderneming niet anders mogelyk als van iemand die voorop met den advokaet minister, gesproken heeft. Wy zeggen het regt uit, de bestekken moeten gemaakt zyn dat allen ondernemer er klaer in ziet, weet waer naer toe en zyn aanbod met kennis van zaken kan regt brengen. Indien de bestekken van het ministerie aen deze klaerheid ontbreken, moet er eene oorzaak by zyn; welk is die oorzaak? Welk is de oorzaak dat geen aanbod mogelyk was in de aanbesteding van de Celgevangenis te Gent? De zelfde antwoord: de bestekken zyn gemaakt voor de klik, en zyn klaervoor de klik, voor anderen helle duister.

Het zal nog al geen tyd verloren zyn om na te gaen op welken voet de soldaten de aerdewerkers gaen vervangen? Men zegt dat er dezen zomer 15,000 troepiers zullen aen de werken besteed worden. Naer men zegt zouden enkel 6 duizend mannen, buiten het bestek, voor rekening van het goevernement werken; er zoude dan 9 duizend soldaten de plaats van aerdewerkers in het bestek vervangen; de fr. 2-50 waren dus betaeld door 45 centiemen, dus een overschot van fr. 2-03 per man en per dag of eene som van fr. 18,460 daegs profyt; dit zal voor twee jaren aen 400 werkenke dagen gerekent 7 millioen, 380 duizend francs uitmaken. Zal men dat onnoozel sommeken voor iedere twee jaren van het total der aanbesteding, zynde 40 millioenen, afrekken, of waer zal dit geld naer toe gaen? of hoe zal men er mee uitspringen? Maer helaes! er zyn zoo veel schapen te vetten! zoo veel monden te stoppen, zoo veel bollen te doen knikken! en een advokaet minister, is geen minister advokaet om aen de verdediging van het land zyn broek te scheuren.

Ontniskeling van den nikkel.

De nikkelmunt wordt ingetrokken! Wat mag daer de rede van zyn?

Is het omdat de Koning er regts op ziet, in plaats van anders, gelyk op de vyfranstukken?

Is het omdat ze er hem LEOPOLDI op heeten, in plaats van LEOPOLD I?

Is het omdat de naam van Braemt onder het portret staet, in plaats van dien van onzen Vorst?

Is het omdat er een leeuw met twee steerten op staet, hetgene het gebruik niet is ander fatsoenlyke leeuwen?

Is het omdat de zelfde leeuw er uit ziet, als of hy eenen « kavalier seul » danste?

Is het omdat de munt het voorkomen heeft van geoxideerde knoppen der garde civique?

O neen, o neen! dit is de reden niet, waarom de nikkelmunt ontmunt wordt.

Wat geeft het ministerie er om, hoe de Koning ziet?

Wat kan het hem schillen, of Leopold geitalianiseerd wordt? Zyne onderdanen worden wel verfranscht!

Wat is er aen gelegen, dat de naam van een graveur onder een hoofd staet, dat zeker niet op eenen Koning trekt?

Wat bekommeren de ministers zich om eenen steert min of meer, zy die zoo dikwyls de keuvlechten aen het belgische volk?

Wat vragen zy er naer, of de leeuw danst of op zyne huppen zit, zy die ons eenen dans doen dansen, die ons God weet waer naer toe zal voeren?

Wat bekreunen zy er hun om, of de munt geoxideerd schynt; het Staatsbestuur is immers ook verroest?

Wat mag het dan zyn?

Wat het is, zal ik u zeggen: luistert.

Onze verstandige ministers zyn gewaer geworden, dat zy wederom d, o, m, slim geweest zyn.

Hunne nieuwe nikkelstukken van 20 centiemen waren er maar 13 waerd. Een schoon wintsje voor de schatkist niet waer?

Ja, maer de Engelschen dachten, dat zy dit winstjen ook wel konden op hunne kaek slaen, en wat deden zy?

Niet eerder was de nikkel in omloop, of ze maekten al gauw de vormen na, en waren gereed miljoenen nikkelstukken naer België te zenden.

Zeven centiemen op twintig, zegden zy; dit is 35 percent: hebben is hebben, en krygen is de kunst.

Maer dat was aen de ooren gekomen van onzen ambassadeur in Londen, Minister Van de Weyer, en hy schreef *cito cito* 'nen brief aen Monsieur Rogier, waer hy hem in zei:

Monsieur, zei hi, trekt al gauw uwen nikkel in of ge zyt vernieu...teld.

En Monsieur Rogier trok zynen duizend eersten kemel in.

Daerom is het dat de nikkel ontnikkeld, en dat monsieur Rogier hoe langer zoo meer ontmunt wordt

(Reinaert de Vos.)

De Stoomketels in de Nyverheids-huizen.

Welke is, op eene geringe uitzondering, de manier van omgaan met de stoomketels in de nyverheids-gestichten? er ontbreken geene bewyzen die toonen dat de omzigtigheid en de zorg waervan men die gevaerlyke werktuigen dienen omringd te zien, aller gebrekkigst zyn. De Eigenaer van een werkhuis die onwetend in de zaak, de behoorlyke kracht niet weet vast te stellen, welke de dikte van het yzer en den diameter van de ketel tegen over de drukking, noodig om zyne werktuigen in beweging te brengen, moeten wezen, denkt nooit dat er gevaer is met die gegevene drukking over den kop te zien, en den man die aen dit gevaerlyk werk gebezigd wordt, maer altyd lastig te vallen, wanneer die drukking niet steeds op de zelfde hoogte staet, en dat zyne machienen niet de snelheid hebben, welke aen de hoeveelheid van het produkt, onmisbaar is. « Gy hebt gister met dezelfde atmosferen gedraeid, dus er is geen gevaer, de ketel is kloek genoeg, sints zoo veel tyd wordt er op dien voet gewerkt en wy hebben nog niets ondervonden. » Dat is te zeggen: « De ketel is nog niet gesprongen. » De ketel moet vooreerst in de lucht springen, eenige menschen moeten daerby het leven verliezen; andere gemaeteld worden, dan is het een feit; dan is er de verzekering dat er gevaer was; dan moet er in voorzien worden: men moet in de put vallen, vooral eer men denkt hem op te vullen.

En wie ziet men gemeenelyk by de Nyveraers, die in bovengesteld geval zyn, aen dit gevaerlyk werk van vuermaker, gebezigd? Werklieden die men van twaelf tot vyftien francs betaeld voor eenen arbeid, die, den last en de vermoeienis daergelaten, den taek van den dienst des gestichts is, welke de grootste oplettendheid oplevert, aengaende het gevaer dat er aen vast is, ten eersten, en ten tweede, op dat de regelmatigheid van een zeker cyfer van produkt niet zou verhinderd worden.

Het vuermaken in een nyverheidshuis is den lastigsten post van het werk. Altyd den eersten en den laetsten, er schieten hem weinige uren over om de rust te nemen. In den zomer, van des maendags morgens, om 3 a 3, 1/2 ure is hy daer tot des namiddags om 4 1/2, en iederen opvolgenden dag van de week; telt hy 15 a 16, by zommige 17 uren gestadig werk. Des zondaegs morgens is hy nooit vry voor den achtermiddag; er is altyd iets te verrigten dat noodzakelyk moet gedaen zyn om gedurende den loop der week, geene ongemakken in het werk te gemoet te komen. Zoo dan de man die al dien last op den arm draegt, en daerby geen eenvoudig werktuig mag wezen, aen welker wetenschap en zorg in zyne bezigheden, het lot van duizend menschen vertronwd is, is een man welke men den kleinsten loon betaeld, enkel omdat men—denkt dat hy geen latyn moet kennen om vuur te maken en dat veelal het voldoende schynt aen zommige meesters van tot dit werk van eerste belangrykheid, een koolvoerder, metserknaep of eenen factotum te plaats en, die vyf-en-twintig dingen verrigt zonder eene enkele te verstaen, zoo van die: werklieden « *faitouts* » die hovenier, paerden-knecht, zadelmaker, kladpotter en nachtwakker spelen, en dat aen 12, 13 tot 14 cent. per ure: Hier nog eens snydt de meester in zyn eigen leer.

Men kan immers van zulke werklieden niet vereischen, dat zy naest den lastigen arbeid van 16 a 17 uren daegs met de schup te werken, de noodige kennissen bezitten om het geweten des meesters omtrent de gevaren gerust te stellen.

Een vuermaker, die werkman is, bewerkstelligd in een nyverheids gesticht alwaer de beweegings kracht, door de sauenwerking van twee ketels gebeurd, mag niet minder dan van 25 tot 30 centiemen per uur winnen, en de meester kan niet anders als er slechts aen profiteren; gedeeltelyk aen het goed en spaerzaam verbruiken der koolstoffen, het verbranden van roosters en ketel platen, den noodigen onderhoud van de verschillende toestelselen waer van de ketels moeten voorzien, zyn alsmede den onderhoud van de ketels zelven, een punt dat zoo belangryk is, en by veel zoo zeer verwaerloosd wordt; ten anderen de regelmatigheid in het werk, dat het gevraagde produkt oplevert, benevens de rust en de verzekering welke den meester het genoeg in zyne moeijelykheden, in plaats van eene gedurende slaverny, doet vinden. Zy die hunnen toestand begrypen met kennis van zaken zullen, ons niet tegenspreken, daer zyn wy van overtuigd.

Dat men eens aen dit soort van werklieden wien men zoo ligt de gevaerlyke taek oplegt van vuur te maken, vrage: waerom dat zy, by het afdekken, na werken, van hun vuur « het schof » of de register van de *coulevers* niet teenemaal toezetten? of de deur van hunne « *viering* » een weinig laten open staen; dat men hun vrage, waerom dat zy, by het in gang steken van den gekuisten ketel, als het water zich tot doorn begint te vorm, van tyd-tot tyd de soupape een weinig moeten opligten om de locht er uit te dryven; waerom dat zy moeten opletten van in de nabyheid van de ketel die in werking is geene zware gewigten of al andere voorwerpen te plaats en; waerom dat zy geen ketel die met een drukking beladen is, mogen laten stil liggen en den doorn terug tot den staet van water zich laten vormen? zy zullen u niet antwoorden om dat er by ieder van die gevallen gevaer is, maer wel om dat zy het gewoon zyn het op die wyze te doen. Kan de nyveraer dan er zich opgelaten? zyne voldoening, zynen rusten verzekering hebben, op een punt van belangryken dienst, als het slechts by gewoonte en eenvoudig werktuigelyk geschiedt? Als de vuermaker het geval dat er aen vast is, niet verstaet, zou hy uit zorgeloosheid niet al ligt iet kunnen vergeten? En indien hy het vergat en er zich te huis aen herrinerde zou hy er belang genoeg aen hechten, om aenstonds terug te keeren ten einde het geen hy hier aengaende verwaerloosd heeft te herstellen?

Stads-Nieuws.

De moniteur van het Stadhuis, het *Journal de Gand*, blaest heetebrood, maer het is geen heetebrood, waer voor hy blaest, het is slechts om het volk by een te krygen rond zynen winkel en aen ieder te kunnen zeggen, hoe dat het komt dat het *Werkverbond* een eijke, met de regtbank te pellen heeft. Wy bedanken het journal voor zyne welwillendheid en als het komt dat wy hem den zelfden dienst kunnen bewyzen, hy mag ook op onze bereidwilligheid rekenen.

Wy begrypen dat dit eerlyk blad, noch zoo zuiver als van moeder geboren, — de naam die des tyds de *Nouvelliste* hem alle dagen opdiende, daergelaten. — Wy begrypen dat dit blad onwrikbaer is, in de kwestie van het *point d'honneur* en daer hy natuerlyk van naby er een weinig belang in heeft dat de beambten wit blyven lyk bleekwater, moet het ons niet verwonderen.

Wy zouden nogtans geraedzaam vinden, van in den winkel niet veel leute te maken en het vel niet te verkoopen vooral den beer gedood is.

Voor wat de beschuldiging betreft, wy gaen het regt laten worden, alleenelyk zullen wy de *Journal de Gand* doen opmerken dat zommige beambten van het Stadhuis niet altyd in den geur van heiligheid zyn. Wy kunnen hier aengaende feiten opwerpen, gesteunt op dokumenten welke wy zullen afkondigen als het tyd is. Wat meer is, als dit blad, eens zyn geheugen wil raedplegen, zou het ons, kunnen grootelyks van dienst zyn, het ware mogelyk dat wy iet of wat zouden kunnen vergeten van het MONSTRUEUS RAPPORT over de stadswerken; rapport door de beambten dier werken onderteekend en vervolgens in volle bekentenis der aengehaelde feiten.

Mogen wy daerby voegen dat het gedrag van zommige beambten, in het openbaer leven niet zoodanig roemryk is, op dat wy hen als onfeilbaer in het uitvoeren hunner pligten zouden aenschouwen. Indien wy genoodzaekt zyn dit te bewyzen, zullen wy nog een onlangs gebeurde feit aenstippen, welke men niet min als labberachtig en ongeschofft noemen mag, en wy zullen vragen wat van

waerde men by zulke stadhuis geëmploijeerde moet gelooven.

De *Stad Gent* verstaet niet, hoe het mogelyk is, dat het *Werkverbond*, dry mael in de week zou vershynen, en hy zegt, waer zou het de middelen halen « hoe naif » had hy dat nog in 't latyn gezeid wy zouden er mogen na schuifelen, maer in 't vlaemsch, als hy weet dat wy hem voor op zullen antwoorden : » Het is waer wy putten in de kas van het bestuur niet.

Zondag laest, heeft de plegtigheid plaats gehad der werkliden, Werktuigmakers, voor de jaerdienst van hunne instelling. De stoet was gevormd, door de Belgische wapenbroeders, de maatschappij Huischilders, Spinders, Wevers, en Weefsters, Timmermans, Vuermakers en Machinisten. Aen het hoofd, stond het muziek korps, geleid door haren iverige en veelbelovende professor de heer Baragau. De stoet heeft zich verenigd op den Koornmarkt, en van daer langs de Veldstraat, Kouter, St-Pieters nieuwstraat, tot de kerk van St-Pieter. Vervolgens langs de Vrouwenstraat, terug naer het lokaal de Pré-aux-Cleres. De beste orde en de nauwgezetheid, heeft gedurende deze volksmanifestatie, doen zien dat de maatschappelyken geest al diep is ingeworteld, en dat de moeyelykheden waer van men ons omringd ah! ah! ah! zyn geworden.

Maendag laest had de meeting plaats in het Spiegelhof. De menigte gelyk het wel te denken was, dank aen de fynheid van onsgemeente bestuur, is niet overlopend geweest. Niettemin de sprekers. Bilin, De Ridder, Marlier en Bogaert zyn met oplettenheid aenhoord geworden en herhaelde malen toegejuicht. De aanwezigheid der politie beambten, die er God zy dank, ingene genoegzaeme maet tegenwoordig waren, hebben niet gelet dat de waarheid gezegd is geworden.

Op den zelfden tyd had er eene meeting plaats voor de heeren Notabiliteiten der *Stad Gent*, « over de kwestie van het goud. » Is er een agent van politie gezien geworden?

Ziedaer het verschil : wy spreken van werk en loon; van onze miskende vryheden, onze waerde als mensch, op marche! agenten van de openbare magt, past op! want die mannen zeggen de waarheid en dat nog in eene ruwe taal. Maerginds in de Minards-Schouwburg, is men ook vereenigd, maer het is om van goud te spreken, achterwaerts mannen! der politie!... of anders..... alle Belgen zyn gelyk voor de wet : leve de grondwet ! 't is van eigen !

De schade toegebracht door mynheer De Coster, gedoudeerd door mynheer Verschueren, alias meesterdij, aen den werkmans in kwestie, belooft op heden tot de som van fr. 123-50 meer 12 fr. 135-50. Indien mynheer Coster hard van afgang is, de *Élixir anti Glairoux* is er goed voor, of denkt de heer De Coster misschien van gedekoreerd te worden? In dit geval zouden wy hem op de lyst der postulanten brengen.

LA GUERRE is in stad, maer wy hebben niet gezien dat hy gekruist is. Saperloot! men is niet weinig verwonderd, zoo veel te zien, en dat niet te zien, wat zal de *Sans nom non sans Cœur* daer van zeggen?

De Boeren zyn verwittigd. O! geheim der geheimen! dat het *Werkverbond*, aen de Papen verkocht is — 't is de *STAD GENT* die het zegt.

3de Vervolg, ziet ons nummer 7.

Grondwet van Belgen.

In den naam van het Belgisch Volk, het nationaal Kongres, besluit:

TWEEDE HOOFDSTUK. — VAN DEN KONING ET VAN DE MINISTERS.

EERSTE AFDEELING. — De Koning.

ART. 60. De Grondwettelyke magten des konings zyn erfelyk in de regstreeksche, natuerlyke en wettige nakomelingchap van Z. M. Leopold-George-Christiaan-Frederik, prins van Saxe-Coburg, van man tot man, met eerstgeboortetregten by eeuwigdurende uitsluiting der vrouwen en hare afstammelingen.

ART. 61. By gebrek aen mannelyke nakomelingchap van Z. M. Leopold-George-Christiaan-Frederik, prins van Saxe-Coburg, zal hy zynen opvolger kunnen noemen met de goedkeuring der kamers, welke verklaerd zal worden in de wyze door het volgend artikel bepaeld.

Is er geene benoeming volgens de bovengemelde wyze gedaan geweest, dan is de troon ledig.

ART. 62. De koning kan niet te gelyker tyd tot opperhoofd van eenen anderen Staet zyn, ten zy met goedkeuring der kamers.

Geene der beide kamers kan daerover beraedslagen ten zy ten minste de helft der leden, waeruit die kamer samengesteld is, aanwezig zy, en de beslissing wordt dan alleen aangenomen, wanneer zy ten minste de twee derden der stemmen bekomt.

ART. 63. 'S konings persoon is onschendbaar: zyne ministers zyn verantwoordelyk.

ART. 64. Geene daed des konings kan een uitwerksel hebben dan wanneer het tegengekeekend is door eenen minister, welke, hierdoor alleen zich daer over waerborg stelt.

ART. 65. De koning benoemt zyne ministers en stelt ze af.

ART. 66. Hy vergunt de graden in het leger.

Hy benoemt tot de ambten van algemeene administratie en uitlandsche betrekkingen, behoudens de uitzonderingen door de wetten vastgesteld.

Tot anderen ambten kan hy niet benoemen tenzy krachtens eene uitdrukkelijke bestemming eenër wet.

ART. 67. Hy maakt de regelingen en de besluiten welke noodig zyn voor de uitvoering der wetten, zonder ooit te

mogen de wetten opschorsen noch derzelver uitwerksel tegenhouden.

ART. 68. Hy heeft het opperbevel over de land-en zeemagten; hy verklaert den oorlog, maekt de vredeverbonden, de handels-en verbondsverdragen; hy geeft daer kennis van aen de kamers zoodra de veiligheid en de belangen van den Staet zulks toelaten, en hy voegt daerby de behoorlyke medeelingen.

De handelsverdragen en die welke den Staet zouden kunnen bezwaren of de Belgen, persoon voor persoon, zouden kunnen verbinden, moeten, om uitwerksel te bekomen, aen de goedkeuring der kamers onderworpen zyn.

Een afstand, eene verwisseling, eene byvoeging van grondgebied kan alleenlyk krachtens eene wet plaats hebben. In geen geval, kunnen de geheime artikels van een verdrag, de openbare artikels vernietigen.

ART. 69. De koning bekrachtigt de wetten en kondigt dezelve af.

ART. 70. De kamers vergaderen zich met volle regt alle jaren, op den tweeden dinsdag van november, tenzy de koning dezelve vroeger vergaderd had.

De kamers moeten, alle jaren, ten minste veertig dagen vereenigd blyven.

De koning spreekt het einde des zittijds uit.

De koning heeft het regt om buitengewoonlyk de kamers byeen te roepen.

ART. 71. De koning heeft het regt om de kamers, het zy gezamenlyk, het zy afzonderlyk, te ontbinden.

De ontbindingsakt bevat de byeenroeping der kiezers binnen de veertig dagen, en der kamers binnen de twee maanden.

ART. 72. De koning mag de kamers verdagen. Die verschuiving nogtans mag het tydstip van ééne maend niet overtreffen, noch in dezelfde zittijd hernomen worden, zonder de toestemming der kamers.

ART. 73. Hy heeft het regt om de door de regters uitgesproken straffen afte schaffen of te verminderen, behoudens wat wegens de ministers vastgesteld is.

ART. 74. Hy heeft het regt om, ter uitvoering der wet, munt te slaen.

ART. 75. Hy heeft het regt om titels van adeldom te schenken, zonder ooit daeraen eenige voorregten te kunnen verbinden.

ART. 76. Hy vergunt de militaire ridderorders, waernehmende, ten dien opzichte, wat de wet voorschryft.

ART. 77. De wet bepaeldt 's koningsinkomsten (*liste civile*) voor den tydduer van iedere regering.

ART. 78. De koning heeft geene andere magten dan die welke hem uitdrukkellyk door de Grondwet en door de byzondere wetten krachtens de Grondwet ingesteld, ver Gund zyn.

ART. 79. By de dood des konings, vergaderen zich de kamers zonder byeenroeping, 't allerlaeste den tienden dag na het overlyden. Indien de kamers vroeger ontbonden geweest zyn, en indien de ontbindingsakt de byeenroeping op een tydstip gesteld heeft dat na den tienden dag valt, dan hernemen de oude kamers hare magten, tot den tyd der vergadering van de nieuwe kamers.

Is er maer ééne kamer ontbonden geweest, dan volgt men de bovengemelde wyze jegens deze kamer.

Te rekenen met 's konings dood, en tot dat de troonopvolger of de regent zynen eed afgelegd heeft, 's konings grondwettelyke magten worden, in name des belgischen volks, door den vereenigden raad der ministers, en onder hunne verantwoordelykheid, uitgeoefend.

ART. 80. De koning is meerderjarig nadat hy den ouderdom van ten vollen achttien jaren bereikt heeft.

Vooraleer bezit te nemen van den troon, moet hy plegtlyk, in den schoot der twee vereenigde kamers, den navolgenden eed doen :

« Ik zweer dat ik de Grondwet en de wetten des belgischen volks eerbiedigen, 's volks onafhankelykheid en de geheelheid des grondgebieds handhaven zal. »

ART. 81. Indien, by 's konings sterfgeval, zyn opvolger minderjarig is, dan vereenigen zich de twee kamers in ééne vergadering, om in het regentschap en in de voogdy te voorzien.

ART. 82. Bevindt de koning zich in de onmogelykheid om zelf te regeren, dan moeten de ministers, na deze onmogelykheid te hebben doen bestatigen, onmiddelyk de kamers byeen roepen. Er wordt in de voogdy en in het regentschap door de vereenigde kamers voorzien.

ART. 83. Men mag maer éénen persoon tothet regentschap aenstellen.

De regent treedt niet in bediening dan na den eed, door artikel 80 voorgeschreyen, afgelegd te hebben.

ART. 84. Geene verandering kan gedurende het regentschap, aen de Grondwet gedaen worden.

ART. 85. In geval de troon ledig valt, dan beslissen de vereenigde kamers en voorzien voorloopig in het regentschap, tot dat de geheele hernieuwde kamers, zich vergaderen. Die vergadering moet laetstens binnen de twee maanden plaats hebben. De hernieuwde kamers, in gemeenschap beraedslagende, voorzien endelyk beslissender wyze in de onbezetheid.

(Wordt voort gezet.)

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 21 february.

Tusschen : Gerard Saquesyn, 21 jaren, schoenmaker, Apostelstr. met Justine d'Ath, 19 jaren, fabriekwerkster, Kommen-Esch.

Constant Coppens, 42 j. koetsier met Fransiska Milo, 55 j. werkvrouw beide S. Antoniuskaci.

Karel de Baerdemaeker, 50 j. dienstknecht te Drongen met Melanie de Crook 48 j. fabriekwerkster, Chartreusestraat.

Karel Vander Vennet 26 j. werkmans, Kerkstraat met Jozefina de Keizer 45 j. werkvrouw, Kerkhofstraat.

Victor Geirnaert 26 j. politie-agent, Nederscheldkaci met Coletta Pykevet 56 j. winkelierster Kapucinestr.

Baudouin Spilthoorn 55 j. katoendrukker Holstraat met Maria van Puyvelde 28 j. naeister. Coupure.

Ch. Duquem, 58 jaren, muzikant Lange Beenhouwerstraat, met Marie Beirlaere 24 jaren klakkemackster beluik de Vreeze.

Basile Van de Velde 64 jaren houtzager Coupure met Isabelle Delcours, 45 jaren naeister Twaelfkamerstraat.

Geboorten van 16 tot 21 february.

Van het mannelyk geslacht 46) Totaal 91.

Van het vrouwelyk geslacht 45)

Sterfgevallen van 16 tot 22 february.

Bernard Creelle, 59 jaren, fabriekwerker, St-Elisabethsgracht.

Jan Lamon, 53 jaren, daglooner, Dampoortstraat.

Leopold Vereautere, 25 jaren, spinner, Sassehe poortstraat.

Margaretha Tonnel, wed. Dessez, 69 jaren, Koophandelsplaats.

Katharina Elsens, wed. Brissart, 91 jaren, Colpaertstraat.

Rosalie Van Melder, huisvr. Lully, 55 jaren, Hertogstraat.

Pieter Claeysens, 70 jaren. zonder bedryf, Byloke.

Egide de Vylder, 75 jaren. wever, Slypstraat.

Anna Lambrechts, huisv. Biver, 81 jaren, Stooftstraat.

Anna Steenhause, 80 jaren, zonder bedryf, St-Antoniuskaci.

Carola Bayyn, 74 jaren, kantwerkster, Raepstraat.

Maria Lacoste, wed. Persegael, 68 jaren, Brandstraat.

Maria Balzar, huisvr. De Smet, 40 jaren, Gewat.

Jan Praet, 60 jaren, smid, Kozynstraat.

Hendrik Poithié, 66 jaren, daglooner, Kuiperstraat.

Maria D'Huyvetter, wed. Dobbelaere, 67 jaren, Baudelostraat.

Pieter Van Geert, 81 jaren, zonder bedryf, Byloke.

Barbara Duhot, 60 jaren, dienstmeid, Nederscheldestraat.

Gilles Berendonek, 22 jaren, soldaat hy het genie-regement.

Leopold De Maere, 22 jaren, landhouwer, Kerkstraat.

Maria Picro, 63 jaren, zonder bedryf, Hertogstraat.

Reinier Demeu, 14 jaren, fabriekwerker, korte Krevelsesteeg.

Eugenia Van Hulle, 17 jaren, zonder bedryf, Paddelchoek.

Jan Devisscher, 22 jaren, werver, voorgeb. der Moidepoort.

Jan Goosens, 78 jaren, zonder bedryf, Molenstraat.

Pieter Demoorloose, 50 jaren, fabriekwerker, St-Lievenstraat.

Franciska Bauwens, 55 jaren, zonder bedryf, St-Salvatorstraat.

Karel De Meulenaere, 64 jaren, daglooner, Byloke.

Joanne Vandergucht, huisv. Deneef, 76 jaren, Nieuwland.

Seraphina Bracke oud 25 jaren echtg. Serlippens. Chartreusestraat.

50 Kinderen onder de 7 jaren.

MERKTEN.

REGERING VAN GENT.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

Per hektoliter	15 february.	22 february.
Witte tarwe	25 42 a — —	22 99 a — —
Rode id.	23 1 a — —	22 82 a — —
Rogge	14 41 a — —	13 58 a — —
Geerst	— a — —	— a — —
Boekweit	19 — a — —	— a — —
Haver	10 62 a — —	9 90 a — —
Aerdappelen, 100 k.	10 50 a — —	10 50 a — —

BROODZETTING.

Van den 22 om in te gaen den 24 February.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 57
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 51
1 Kilo rogge.	» 0 19

ANNONCES.

VOORNAEMSTE VERKOOPINGEN.

Van Roerende Goederen, welke deze loopende weke Publiek zullen Verkogt worden.

Dynsdag 26 February 1861 en volgende den dag, ter Verkoopzael Predikheerenlei, 37, te Gent, publieke Verkoop ing van eene groote verzameling Schilderyen, oude Meubelen, Antiquiteiten, oud Porcelen, enz. door D. MASSYN.

Dynsdag 26 February 1861, op gewoone ure, in de Verkoopzael Barrestraat, 20, publieke Verkoop ing van Meubelen, engelschen Billard, enz. door EMM. DE BEER, zoon.

Dynsdag 26 February 1861, om 10 ure voormiddag, te Ledeberg, buiten de Keizerpoort, voor de herberg het Klein Brussel, publieke Verkoop ing van eene groote party drooge Houtwaren, door CH. DROESBEKE.

Dynsdag 3 Maert 1861, om 10 ure voormiddag, op het Plein van St. Jacobs, by de Kerk, te Gent, publieke Verkoop ing van Voituren, Harnassuren, enz. door A. MAERTENS.

Vrydag 1 Maert 1861, om 2 ure namiddag, ten huize van den heer Nicolas Hendrik, in de Herpelstege, te Gent, by de Gendarmerie, 4, door uitscheiding van bedryf, publieke Verkoop ing van Vigilante, Dyssel- en Branchard-Chees, nieuwe- en oude Wielen, Peerdensmidshalm, 2 Travailleurs, Assen, Ressorts, oud- en nieuw Yzer, enz.

BERIGT.

Men maekt het publiek kenbaar dat er in den Estaminet BLANKENBERGHE, Brugsche poortstraat, 27, eene schoone ZAEI te bekomen is, verlicht door de Gaz, konnende dienen voor eene groote Maetschappy.

JAN GEVAERT,

Vleeschhouwer, Bellevuestraat, 4, te Gent.

Heeft de eer publiek kenbaar te maken, dat er by hem te bekomen is eerste kwaliteit *Rund-* en *Kalfvleesch* aen **Fr. 1-36, 1-20 en 1-10 den kilo.**

GERAERD SPELIERS EN VAN MULDER

Hebben de eer het publiek te verwittigen dat zy alle Zondagen *LESSEN* zullen geven, in de *Algemeene Wapenhandel*, in het lokaal *La Bonne Espérance*, Kleine Vleeschhuisstege, 3, by Ch. Van Audenaerde. ZEG HET VOORDS.

F BOGAERTS, Drukker, Pré-aux-Cleres, by het Groot Vleeschhuis.